21. మానవ హక్కులు, ప్రాథమిక హక్కులు

ప్రభుత్వం

బాధ్యత

రాజ్యాంగం

పరిరక్షణ

సుప్రీం కోర్టు

ప్రాథమిక హక్కులు

స్వాతంత్ర్యపు హక్కు

సమానత్వపు హక్కు

పీడనాన్ని నిరోధించే హక్కు

సాంస్కృతిక, విద్యా హక్కు

మత స్వాతంత్ర్యపు హక్కు

రాజ్యాంగ పరిహారపు హక్కు

సమానత్వపు హక్కు

మతం, లింగ, హోదా, జన్మస్థలం ఆధారంగా వివక్ష చూపకూడదు

చట్టరక్షణలో సమానత్వం
సాధారణ పౌరుడు-ప్రధాని వరకు అందరూ చట్టం దృష్టిలో ఒకటే

అవకాశాలలో సమానత్వం
ఉద్యోగాల్లో, ఉపాధిలో అందరికీ సమాన అవకాశాలు

సామాజిక సమానత్వం
సామజిక ఆస్తులు, సదుపాయాల వినియోగంలో వివక్ష చూపకూడదు

అస్పృశ్యత నిషేధం
అంటరానితనం ఏరూపంలో వున్నా అది నేరం - శిక్షార్హం

బిరుదుల రద్దు
భారతరత్న, పరమవీర చక్ర వంటి పతకాలు తప్ప రాయ బహదూర్ వంటి బిరుదులు రద్దు

స్వాతంత్ర్యపు హక్కు

దేశ సార్వభౌమికత, సమగ్రత, శాంతిభద్రతలకు లోబడే ఈ హక్కు

వాక్ స్వాతంత్ర్యం
చట్టానికి లోబడి అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచవచ్చు

సమావేశ హక్కు
తమ ఆలోచనలు పంచుకోటానికి సమావేశం కావచ్చు

సంఘాలుగా ఏర్పడేహక్కు
సమస్యల సాధనకై సంఘాలుగా ఏర్పడవచ్చు

స్వేచ్ఛగా సంచరించేహక్కు
దేశంలో ఎక్కడికైనా వెళ్లవచ్చు

దేశంలో నివసించేహక్కు
గిరిజన ప్రాంతాల్లో నివాసానికి కొన్ని పరిమితులు

ఏ ఉపాధైనా చేపట్టేహక్కు
అనైతిక, ప్రమాదకర వ్యాపారం చేయకూడదు

జీవించే హక్కు
- వేరానికి చట్ట ప్రకారమే శిక్ష
- ఆత్మహత్య నేరం
- 6-14 సం. పిల్లలకు నిర్భంధ విద్య
- కారణంచెప్పి అరెస్టు చేయాలి

పీడనాన్ని నిరోధించే హక్కు

వెట్టిచాకిరి నిషేధం

బలవంతంగా, వేతనం లేకుండా పనిచేయించడం నిషేధం

బాలలతో పనిచేయించడం నిషేధం

14 సం. లోపు బాలలను కర్మాగార పనులలో పెట్టుకోవటం నిషేధం

మత స్వాతంత్ర్యపు హక్కు

ఏ మతాన్నైనా అవలంభించే స్వేచ్ఛ

(తన మత ఆచారాలను ఏ వ్యక్తీ అడ్డుకోరాదు)

సాంస్కృతిక, విద్యా హక్కు

అల్పసంఖ్యాకులు తమ సంస్కృతిని కాపాడుకొనే స్వేచ్ఛ

(ప్రభుత్వం నిధులు సమకూర్చాలి)

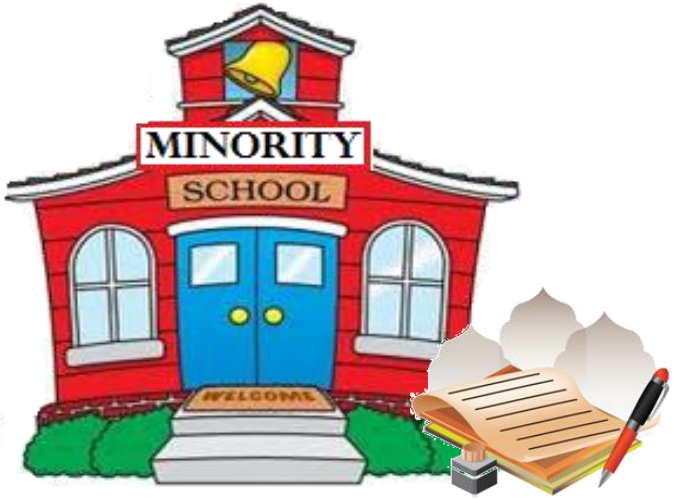

మత, భాషాపర మైనార్టీ విద్యాసంస్థలు

(మైనార్టీల సంస్కృతిని కాపాడే సంస్థలు)

రాజ్యాంగ పరిహారపు హక్కు

ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘనే జరిగితే దావా వేయవచ్చు

(హక్కుల బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే)

కోర్టులు హక్కులను పునరుద్ధరిస్తాయి

(ప్రజలు ప్రజాప్రయోజన దావా వేయవచ్చు)

మానవ హక్కుల సంఘం

(ప్రజల స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, హోదా లాంటి రాజ్యాంగ హక్కులను కాపాడే సంఘం)

మానవ హక్కుల చట్టం 1993

ఉన్నత సంస్థ

ఇతర సంస్థలు

జాతీయ మానవహక్కుల సంఘం

జాతీయ మహిళా సంఘం

జాతీయ మైనార్టీ సంఘం

రాష్ట్ర మానవహక్కుల సంఘం

పౌరన్యాయస్థానాల కుండే అధికారం

తనకు తాను విచారణ చేసే అధికారం

విచారణ

పర్యవేక్షణ

మానవహక్కుల ఉల్లంఘన

అవినీతి

పోలీసుల వేధింపులు

పిల్లల దారుణ పరిస్థితులు

మహిళలపై లైంగిక వేధింపులు

ఇంటిపని వారిపై హింస మొ.